jali põhjal suutelised andma detailsema pildi juurderännikute hulga ja selle kahanemise üle, olenedes rändedistantsist (vt. 5. tabel ja 17. joonis). See näitab tunduvat hälvet Young'i valemist ja tunnistab, et viimane ei või igal juhul kehtida matemaatilise täpsusega, küll aga illustreerib üldpõhimõtet, mille järgi toimuvad rändeliikumised maalt-linna, sõltudes rändetee pikkusest.

Kuidas juurderännikute absoluutne hulk ja relatiivne arv tagamaa 100 km^2:i resp. 1000 maaelaniku suhtes muutuvad seda väiksemaks, mida rohkem ärarändevöötmed kaugenevad Tartust kui juurderändekeskusest, nägime konkreetselt vastavailt kartogrammidelt (14.—16. joon.) ja rändedistantside diagrammilt (17. joonis). Rännikute arvu sellise alanemise põhjuseks loetakse üldiselt asjaolu, et suureneva distantsi tõttu tuleb rännikuil ületada üha rohkem takistusi. Lähtudes maalt-linna suunduvate siserännete juures üheks tähtsamaks peetud eeldusest, majandusliku kalde olemasolust ärarändepaikade ja juurderände-keskuse vahel, mis väljendub eeskätt palgadiferentsis, on kujuteldav, et keskuse atraktsiooni- ja ärarändepaikade repulsioonijõud teatavas kauguses keskusest muutuvad üldse mõjutuks, ja nimelt seal, kus juba ainuüksi sõidu- ning elukohavahetuse kulud on kõrgemad kui olelev palgavahe. See kehtib suurimal määral lühiajaliste juurderännikute, näit. sesoonitööliste suhtes. Pikaajaliste ja definitiivrännikute juures on rändedistants avardatav, kuna siin rändekulude katmine, arvestades palgavahet, võib toimuda pikema aja jooksul, mis võimaldab ja ergutab juurderändeid ka suuremate distantside tagant.

Peale majandusliku kalde on kindlasti veel teisi rändetegureid, mille toimet ja mõju rännete kaugusele on palju raskem täpsemalt hinnata ja kvantifitseerida. On isegi küsimuseks, kuivõrd valdavat osatähtsust palgavahe evib tööjõudude regionaalse osituse ja eriti maalt-linna rännete reguleerimisel. Tuleb ju palga puudulik regulatiivne funktsioon ilmsiks eriti selles, et rännikud ise ei juhine kaugeltki mitte ainuüksi ega alati vaid puhtmajanduslikest kaalutlusist. Sissetuleku kõrguse kõrval esinevad tähtsate teguritena oletatavad või tõelised perspektiivid sotsiaalseks tõusuks, kutselise edasiõppimise väljavaated, võimalused isikuarenguks, tulevase elupaiga sotsiaalse miljöö ning sotsiaalse kontakti võlud jms., lühidalt nn. „linna tuled" (*„city lights"*), mis rännete esilekutsumisel on suure tähendusega ja külgetõmbejõuga. Willeke, kes on lähemalt süvenenud rännete eritellu töö-

Tartu VI, lk. 288